

РЕШЕНИЕ

№ 507

гр. София , 18.05.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ в публично заседание на двадесет и втори април, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Елизабет Петрова
Членове:	Катерина Рачева Мария Райкинска

при участието на секретаря Валентина И. Колева
като разгледа докладваното от Мария Райкинска Въззивно гражданско дело
№ 20201000503345 по описа за 2020 година

Производството е по реда на чл. 258 - чл. 273 ГПК.

С решение № 752/28.01.2020 г. по гр.д. № 16250/2016 г. на СГС, I-15 състав са отхвърлени предявените от Н. Ю. Б., А.Ю. Б., Ю.Ю. Б. и А. Ю. Б., искове за осъждане на основание чл. 432 КЗ на ЗАД „ОЗК Застраховане“ АД да заплати на всяка една от ишците сумата от 120 000 лв. – обезщетение за неимуществени вреди, претърпени поради смъртта на Ю. С. Б., настъпила в резултат на ПТП на 24.02.2016 г. поради виновно противоправно поведение на водача на л.а. „Ауди“ с рег. № *** Х. С., чиято гражданска отговорност е застрахована от ответника, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 17.08.2016 г. до окончателното изплащане на главницата.

Ишците Н. Ю. Б., А.Ю. Б., Ю.Ю. Б. и А. Ю. Б. са депозирали въззивна жалба вх. № 31425/10.03.2020 г., с която обжалват първоинстанционното решение изцяло. Поддържат, че същото е постановено при съществени нарушения на процесуалния и материалния закон. Съдът не ценил всички доказателства по делото – изводите на вещото лице М. Г. и показанията на разпитаните свидетели по делото. Ценил документи от досъдебното производство, които нямат доказателствена стойност в гражданското производство и така нарушил принципа за непосредственост. Съдът правил произволни изводи, които не почиват на събраните доказателства. Съдът се позовал на доказателства, които не били поискани за събиране от страните – цялата преписка на ДП, включая съдържащите се там протоколи от разпит на свидетели и така нарушил диспозитивното начало в процеса. Според жалбоподателите въпросът за достоверността на свидетелските показания се анализирал от съда само ако същият е оспорен от противната страна. Ответникът не бил искал събиране на доказателства относно казаното от ишците в ДП. Затова като сравнявал служебно казаното от

разпитаните свидетели с това, което ищците са заявили в ДП, съдът допуснал процесуално нарушение.

Съдът необосновано приел, че липсва причинна връзка между деянието и настъпилите вреди, като приел, че липсват доказателства за причинна връзка между залежаването и пневмонията. Събраните доказателства установявали обратното. Неправилно съдът не кредитирал показанията на свидетелите И. Т. и А. А., понеже се разминавали с показанията на ищците в ДП. Поддържат се доводи за основателност на претенциите в размер на 120 000 лева, както и за липса на доказателства за съпричиняване от страна на починалия Ю. Б. чрез негово противоправно поведение. Направено е искане първоинстанционното решение да бъде отменено и на ищците да бъдат присъдени по 120 000 лева, ведно с лихвата, считано от 17.08.2016 г. (началната дата е изменена в последното съдебно заседание) до окончателното изплащане.

В срока по чл.263, ал.1 ГПК е постъпил писмен отговор на въззивната жалба от ответника „ОЗК Застраховане“ АД, в който се изразява становище за нейната неоснователност. Поддържа се, че обжалваното решение е правилно и законосъобразно и че съдът е обсъдил всички събрани по делото доказателства. Сочи се, че съдът изискал цялото ДП по искане на процесуалния представител на ищците, направено в о.с.з. на 28.09.2018 г. Поддържа още, че правилно СГС не кредитирал напълно хипотетичните разсъждения на вещото лице Г.. Излага твърдение, че правилно съдът е приел, че показанията на водените от ищците свидетели противоречат на техните собствени изявления в ДП, както и че показанията на самите свидетели са вътрешно противоречиви. Моли обжалваното решение да бъде потвърдено.

Ищците са депозирали и частна жалба против определение на СГС по гр.д. № 16250/2016 г., с което е оставена без уважение молба за изменение на решението в частта за разноските. Оплакват се от това, че СГС неправилно приел, че не е налице възражение от тяхна страна за прекомерност на адвокатското възнаграждение на ответника. Такова възражение били направили още с допълнителната искова молба. Освен това нямало основание да се присъжда адвокатско възнаграждение в претендирания размер и затова, защото отговорът бил изготвен от юрисконсулт, който представлявал ответника и в първите две открити съдебни заседания. Съдът освен това не съобразил актуалните размери на адвокатското възнаграждение към момента. Молят да бъде уважено искането за намаляване на адвокатското възнаграждение на ответника.

ЗАД „ОЗК Застраховане“ са депозирали отговор на частната жалба, в който излагат доводи за нейната неоснователност.

По въззивната жалба.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението и по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Следователно относно правилността на първоинстанционното решение въззивният съд е обвързан и следва да се произнесе в рамките на наведените от страните оплаквания, като обаче следва служебно да провери спазването на императивни материалноправни разпоредби, приложими към спора (така т. 1 от тълк. решение № 1/2013г. по тълк.д. № 1/2013 г. на ВКС, ОСГТК).

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е валидно и

допустимо. Във връзка с правилността, като взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания акт и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Н. Ю. Б., А.Ю. Б., Ю.Ю. Б. и А. Ю. Б. са твърдели в исковата си молба, че на 24.02.2016 г. при ПТП, реализирано в гр.*** на ул.“Ал.Батенберг“ в района на бл. № 30 в ж.к. „Изток“ пострадал, а по-късно на 19.04.2016 г. починал баща им Ю. Б.. Произшествието било причинено от водача на лек автомобил „Ауди“ с рег. № *** Х. Г. С., който не съобразил поведението си със съществуващите опасност и не възприел своевременно пешеходеца Ю. Б. и го блъснал. Водачът на лекия автомобил „Ауди“ имал сключена на 02.02.2016 г. задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ с ответното дружество ЗАД „ОЗК Застраховане“ АД, поради което те предявили претенция към ответника за обезщетяване на настъпилите за тях вреди от смъртта на баща им, но обезщетение им било отказано. Ищците твърдят, че от внезапната загуба на баща си те търпели много болки и страдания. Починалият бил стожер на семейството, крепял и подкрепял морално своите дъщери. Той бил здрав и работоспособен, бил много деен и се грижил за семейството си. Несвоевременната му загуба причинила шок и трагедия в семейството. Въпреки, че ищците били пълнолетни те не прекъснали връзката си с него и имали нужда от неговата грижа и подкрепа. Емоционалното и здравословното им състояние пострадали много от неговата смърт. Ето защо първоначално са предявили частичен иск за обезщетяване на описаните вреди, като са искали от съда да постанови решение, с което да осъди ответника да им заплати сумата по 25 500 лева за всяка от тях, представляващи част от общо дължимото им обезщетение от по 200 000 лева за всеки, заедно със законна лихва от датата на произнасянето на ответника по заведената щета – 17.11.2016 г. В съдебно заседание на 22.01.2019 г. е допуснато изменение на иска чрез увеличаването му до сумата от 120 000 лв. за всяка една от ищците, ведно със законната лихва, считано от 17.08.2016 г. до окончателното изплащане на главницата, като в същото заседание ищците са заявили, че това не е частична претенция, а тяхната окончателна претенция.

Ответникът ЗАД „ОЗК – Застраховане“ АД е депозирал отговор на исковата молба, с който оспорва предявения иск, с твърдение за липса на елементите от фактическия състав за поражение на отговорността на застрахователя. Счита, че механизма на настъпване на произшествието е неустановен и недоказан и твърди, че не отговаря на описания в констативния протокол за произшествието. Ответникът оспорва водачът на лекия автомобил „Ауди“ да е причинил произшествието виновно, като твърди, че произшествието е било предизвикано и от бащата на ищците, който се движил неправомерно по пътното платно, не на установените за това места. Твърди, че пострадалият е могъл да чуе и види приближаващия автомобил, тъй като произшествието настъпило в тъмната част на денонощието. Освен това пострадалият излязъл внезапно на пътното платно. В същото време водачът на лекия автомобил нямал възможност да възприеме пешеходеца на пътното платно. Ответникът моли съда да съобрази съпричиняването на вредоносния резултат от пострадалия, като отреди негов основен принос за настъпване на произшествието. Оспорва смъртта на бащата на ищците да е в пряка причинно-следствена връзка с инцидента на пътя. Оспорва размера на претендираното обезщетение, като прекомерно завишен и несъответен на принципа на справедливостта, съдебната практика и социално-икономическото положение в страната. Ответникът оспорва и претенцията за лихва, като счита, че не е изпаднал в забава, тъй като ищците не са посочили банкова сметка. Моли исковете да бъдат отхвърлени.

За установяване елементите от фактическия състав, от който произтича

отговорността на застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ са събрани писмени доказателства, свидетелски показания, изслушани са автотехнически и съдебномедицински експертизи.

По делото не е спорно, че на 24.02.2016 г., около 1:10 часа в гр. ***, ж.к. „Изток“, на ул. „Княз Ал. Батенберг“, до бл. 30, е настъпило ПТП между Ю. С. Б. като пешеходец и л.а. „Ауди“ с рег. № ***, управляван от Х. Г. С., както и че последният е бил валидно застрахован при „ОЗК Застраховане“ АД по договор за застраховка „Гражданска отговорност“ от 02.02.2016 г.

За установяване на механизма на ПТП по делото са събрани гласни доказателства чрез разпит на свидетеля Х. Г. С.. Свидетелят посочва, че процесното ПТП се е случило между 0:00 и 0:30 часа, валил силен пороеен дъжд. На неосветен пътен участък е управлявал л.а. „Ауди“ със скорост около 45 км/ч. Видял удар върху дясната страна на предното му стъкло, това било внезапно за него. Погледнал в огледалото за обратно виждане и едва тогава видял човек на пътя. Видял пострадалия във видимо неадекватно състояние, не отговорил на въпросите на свидетеля дали е добре и дали чувства нещо. Гледал право в него. Двете пътни платна са разделени от бетонова ограда, пешеходната пътека е на около 150 м. напред.

По делото е прието заключение на САТЕ, изготвено от вещото лице инж. И. Т., но доколкото същото е изготвено преди събиране по делото на доказателства, съставляващи част от воденото ДП, включително протокол за оглед и скица, същото не следва да бъде обсъждано.

По делото е приета повторно заключение на САТЕ, изготвено от вещото лице инж. К. Г. при съобразяване материалите от воденото по случая ДП. Той е определил мястото на удара на около 1,0 – 1,5 м. вляво от десния край на пътното платно, в дясна пътна лента на булеварда. Към момента на удара лекият автомобил се е движел със скорост от порядъка и не по-висока от 50 км/ч., като опасната му зона за спиране е била около 38 м., при което е посочил, че с каквато и скорост пешеходецът да е навлязъл на пътното платно, ударът за водача е все непредотвратим. За да не настъпи процесното ПТП водачът е следвало да управлява процесния автомобил със скорост не по-висока от 13 км/ч при движение на пешеходеца със спокойно бягане или до 29 км/ч при движение на пешеходеца с бавен ход. Според експерта причина за настъпване на ПТП е от субективен характер – навлизане на пътното платно (предприето пресичане) на пешеходеца към момент, когато това не е било безопасно поради наличието на лек автомобил. Според експерта пешеходецът е навлязъл на пътното платно, когато автомобилът се е намирал на отстояние не по-малко от 18 м. При сравнение на това отстояние с дължината на осветената зона пред десния фар на автомобила в условия на намалена видимост, която е напред 60 м. и встрани 4 м. вещото лице заключава, че водачът на лекия автомобил е имал техническа възможност да забележи навлизания в пътното платно пешеходец още в момента на стъпването му на платното отдясно на автомобила. При изследване на същия въпрос, но при изследване от момента, в който пешеходецът е слязъл от тротоара върху затревената площ, разделяща тротоара от пътното платно, вещото лице е установил, че ударът е бил предотвратим при бавен и спокоен ход на пешеходеца и непредотвратим при бърз ход и спокойно бягане. Посочил е, че около мястото на ПТП имало две пешеходни пътеки – на 70 м. преди мястото на удара и на 25 м. след мястото на удара. Пострадалият е могъл да види светлините на автомобила от момента, когато същият е бил на разстояние 80 м.

В комплексна Съдебномедицинска и автотехническа експертиза вещите лица д-р

М. Г. и инж. К. Г. посочват, че травматичните увреждания на Ю. Б. са в резултат на процесното ПТП и същите са *Счупване на шийката на дясна безрена кост и счупване костите на дясна подбедрица и двустранна хипостатична бронхопневмония, развила се след счупването на дясната подбедрица и дясното бедро*. Счупването на шийката на дясно бедро е без зарастване. Това счупване е довело до принудително обездвижване и залежаване на пострадалия, като бронхопневмонията е довела до оток на мозъка и белите дробове. В съдебно заседание д-р Г. допълва, че посоката на пресичане на пешеходеца е била според нея отляво надясно спрямо автомобила, тъй като е счупена дясна подбедрица и дясна бедрена кост. Това счупване не може да се случи при ротация или самостоятелно обръщане на пострадалия. Десният крак е бил носещ и затова са счупени на две нива костите от блъсналия го автомобил.

В допълнителна автотехническа експертиза инж. Г. посочва, пешеходецът е навлязъл в пътното платно отляво наляво, считано за посока на движение на автомобила, възприел е опасността и е спрял за около 2 секунди, след което се е завъртял на 180°. За да формира този извод вещото лице отчита забърсването на праха от предната броня в дясна част, което не е възможно, ако пешеходецът се е движил отляво надясно, като съдът изцяло възприема този извод, като логичен и обоснован. Освен това при такова направление за движение след удара пешеходецът следва да бъде отблъснат надясно от автомобила, а той е регистриран след удара пред автомобила. Наред с това деформациите по предния капак и челното стъкло (в дясната му част) сочат, че пешеходецът е бил в близост до десния габарит на автомобила, от където е качен върху предния капак и е достигнал стъклото. Посочил е, че и при навлизане отляво надясно ударът отново е непредотвратим със скорост на пешеходеца при спокойно бягане и предотвратим при движение от бавен ход до бърз ход. Според експерта при своевременно задействане на спирачната уредба на автомобила за аварийно спиране от разстояние равно на далечната видимост в конкретната пътноклиматична ситуация – 45 м. и скоростта, с която се е движил автомобила – 50 км/ч, автомобилът ще спре преди мястото на удара и ПТП няма да настъпи. При движение на пешеходеца с бърз ход той ще измине разстояние от 6,46 м. и ще бъде извън коридора за движение на лекия автомобил.

Според приетата Тройна съдебномедицинска експертиза на труп, направена чрез оглед и аутопсия на трупа на Ю. Б., същият е намерен в състояние след счупване на шийката на дясна бедрена кост и на костите на дясна подбедрица с наложена гипсова имобилизация тип ботуш на долен десен крайник. Същият имал двустранна хипостатична бронхопневмония, която е непосредствената причина за неговата смърт, оток на мозъка и белите дробове, остри циркулационни разстройства на вътрешните органи, пролежни рани на кръста и опашната област, атеросклероза на аортата и венечните артерии, измършавяване.

За установяване на претърпените от ишците болки и страдания по делото са събрани гласни доказателства чрез разпит на свидетеля И. Т. и свидетеля А. А..

Свидетелят Т. сочи, че Ю. Б. му е бил комшия, били и приятели. Живееел заедно с майка си. Имал четири дъщери. Около седмица след инцидента Ю. бил изписан от болница и се завърнал в дома на майка си. И дъщерите му се грижели за него. Два месеца по-късно починал. Свидетелят не е виждал пострадалия след инцидента, доколкото знае е бил в лошо състояние. Посочва, че приживе Ю. бил в добри отношения с дъщерите си, свидетелят често ги карал, когато ходели на гости на баща си. Според показанията ишците приели тежко загубата на баща си, много го обичали. Споделяли със свидетеля, че им е много мъчно и не могат да превъзмогнат случилото

се. Не знае дали Ю. е издържал дъщерите си. Мъката им продължава и до днес, още не могат да преживеят случилото се и продължават да говорят за него.

Според показанията на свидетеля А. А., втори братовчед на ишците, Ю. Б. живеел с майка си в гр. ***, а дъщерите му – също в гр. ***, но на различни адреси. Той често се виждал с дъщерите си, били в добри отношения. Събирали се в празнични дни в 45-ти блок. Били близки и си ходели на гости. В месеца се виждали по два-три пъти. Свидетелят посочва, че пострадалият и ишците били в добри отношения, виждали се често – в месеца по два-три пъти. Към датата на смъртта на Ю. свидетелят бил в чужбина, но ишците му се обадили и плачели, споделили, че им било мъчно. Ю. не живеел от години с дъщерите си, след раздялата с майка им.

В Епикриза на Ю. С. Б., издадена от Клиника по ортопедия и травматология, гр. Стара Загора е посочено, че същият има фрактура коли феморис декстра ет фрактура крурис декстра. . При консултация с неврохирург е установено, че има контузии по лицевата и окосмената част на главата. Записано е, че е извършено закрито наместване на фрактура без вътрешна фиксация, тибия и фабула. Поставена е гипсова имобилизация, която е препоръчано да остане 60 дни. Посочено е, че многократно е подготвян за оперативно лечение, но поради несъгласие на близките и неосигуряване на необходимия медицински консуматив, оперативно лечение не е проведено.

Ишците са разпитвани в досъдебното производство, при което Н.Б. е заявила, че Ю. Б. живее и работи в Германия и си е дошла само за погребението на баща ѝ (л. 182). А. Б. е посочила (л. 183 от делото), че живее и работи в Полша, не се е прибирала в България от 4 години преди погребението на баща ѝ, на което не успяла да присъства. Сестра ѝ Н. я уведомила за процесното ПТП и за състоянието на баща им след изписване от болница. Операция не му била направена, тъй като не могли да съберат 3000 лв. за лечението. От сестра си знае, че баща им не говорел с никого и не се хранил. Н. ѝ се обаждала често, за да ѝ сподели, че състоянието на баща ѝ се влошава. Посочва, че за периода, през който е била в чужбина, няколко пъти е говорила с баща си по „Скайп“ и то за кратко време. В протокол за разпит на А.Б. на л. 184 от делото тя е посочила, че след като изписали баща ѝ от болница, той не говорел. Започнал да се влошава, започнал да вдига температура. Те търсили личния му лекар, но тя била в отпуски. Друг лекар не дошъл. Веднъж викали Бърза помощ и те само му били инжекция. Не могли да го закарат на лекар, тъй като трябвало да бъде изнасян на носилка. Техните показания в досъдебното производство могат и следва да бъдат съобразени, доколкото съдържат признания за неизгодни за тях факти, в която своя част същите имат доказателствено значение в настоящото производство. Абсолютно неоснователно е оплакването и възражението на ишците, че първоинстанционният съд в нарушение на процесуалните правила и при нарушаване на диспозитивното начало се е позовавал на тях, тъй като ишците не били правили искане за приемане на цялото ДП. Видно от протокола от съдебно заседание на 15.02.2019 г., след като съдът е докладвал постъпилата преписка на ДП, процесуалният представител на ишците адв. К. е поискала същата да бъде приета без да прави възражение за приемането ѝ в цялост.

Неоснователно е и твърдението, че съдът не може служебно да преценява достоверността на свидетелските показания, ако няма възражение на насрещната страна. Съдът решава делото при съобразяване на всички доказателства по делото поотделно и в тяхната съвкупност, като включително преценява и доказателствената стойност на свидетелските показания при съпоставка с всички останали доказателства.

В Съдебномедицинска експертиза, изготвена от вещото лице д-р М. Г. се посочва, че смъртта на Ю. Б. е настъпила в резултат на

двустранна хипостатична бронхопневмония, развила се след счупване на дясната подбедрица и дясното бедро, които довели до принудително обездвижване и залежаване на пострадалия. Бронхопневмонията довела до оток на мозъка и на белите дробове.

По делото е приета Комплексна съдебномедицинска експертиза, изготвена от вещите лица д-р М. Г., д-р Д. М., д-р А. П. и д-р Б. Б.. Вещите лица посочват, че тежкия възпалителен инфилтрат в двата бели дроба до типа на алвеоларна пневмония е резултат от процесното ПТП, станала непосредствена причина за смъртния изход на пациента. Тежко нарушената функция на белите дробове е довела до белодробен и мозъчен оток. Този тип хипостатични пневмонии настъпват след период на обездвижване на пациента по различни причини при невъзможност за оперативно лечение на фрактурите. Ако бе проведено оперативно лечение на фрактурите, периодът на обездвижване на пациента би бил 5-7 дни, което е най-добрата профилактика на хипостатичните пневмонии. Хипостатичната пневмония е довела до нарастващо влошаване състоянието на пациента. Наличното психично заболяване, предхождащо процесния инцидент, е без съществено влияние върху смъртния изход. Пролежните рани се получават и при залежали се болни, за които се полагат най-добри медицински грижи. Възможно е психическото заболяване да е улеснило развитието на тези рани поради лошо хранене от задълбочаване на общосоматичните и психични здравословни проблеми. След инцидента на пострадалия е приложено адекватно лечение чрез наместване мануално и гипсова фиксация на счупения крайник и е проведена правилна и достатъчна лекарствена терапия. Ю. Б. е имал общо пет психиатрични хоспитализации в периода 2010 – 2016 г. по повод заболяването шизофрения. Последното обостряне на психозата е било през януари 2016 г. с остра психотична ангажираност и опасно поведение. По време на процесния инцидент Ю. Б. не е бил психотичен. Към датата на ПТП не е била крайна необходимостта от лечение на Ю. Б. в стационар поради психичното му заболяване. В съдебно заседание д-р М. е поясnil, че целта на поставянето на остеосинтеза е да започне след това раздвижване след 7 – 10 дни. Гипсовата имобилизация е довела до залежаване, а това е основна причина за получаване на хипостатични пневмонии. Те почти винаги стоят в основата на летален изход. Посочил е, че тук случаят е точно такъв, тъй като от аутопсионния протокол се установява зарастване на подбедрицата, но не и на бедрената кост, което е довело до залежаването на пациента, а от там до хипостатична пневмония, която е съпроводена от недобра дифузия на газове, а от там до ниско съдържание на кислород в тъканите, което от своя страна е довело до по-бавно възстановяване и зарастване. Според д-р Г. друга възможна причина за подобна бронхопневмония е костно-мозъчна емболия вследствие счупванията, която да е причина за възпалителен процес в белия дроб, поради което и не винаги поставянето на остеосинтеза би предотвратило пневмонията.

При така установеното от фактическа страна, настоящият съдебен състав намира следното от правна страна:

За да бъде уважен прекият иск на пострадалия срещу застрахователя на делинквента следва да се установят две групи факти. От една страна трябва да се установи наличието на застрахователно правоотношение между ответника в качеството на застраховател и прекия причинител на увреждането в качеството на застрахован относно съответното МПС. От друга страна следва да са налице кумулативно всички елементи от сложния фактически състав на непозволеното увреждане по чл. 45, ал.1 от ЗЗД - извършено виновно от делинквента противоправно деяние, от което да са настъпили в причинно - следствена връзка вреди за пострадалия

от сочения вид и в търсения размер. Единствено за наличие на вината законът въвежда с разпоредбата на чл. 45, ал.2 от ЗЗД оборима презумпция. Застрахователят отговаря в обема и до размера, в който отговаря застрахования водач, като единствено по отношение на лихвата за забава КЗ въвежда някои ограничения.

Както вече бе посочено, между страните не е спорно настъпването на ПТП и участниците в него, нито наличие на валидна застраховка „Гражданска отговорност“ с „ОЗК Застраховане“ АД за виновния водач към датата на ПТП.

От събраните писмени доказателства и изслушаните САТЕ, изготвени от вещото лице инж. Г. се установява противоправно поведение на водача на лек автомобил „Ауди“ – Х. С.. Същият е нарушил разпоредбата на чл. 20, ал. 2 ЗДвП като на първо място се е движел с максимално разрешената за населеното място скорост от 50 км./ч. без да се съобрази с атмосферните условия – пороен дъжд и намалената видимост, които са затруднявали своевременното ясно възприемане на евентуална опасност. От друга страна той е нарушил и вмененото му от същата норма задължение да намали скоростта и евентуално да спре при появилата се опасност – той е могъл да възприеме стъпващият на платното за движение от дясната му страна пешеходец от поне 60 м. и при опасна зона за спиране 38 м. е могъл своевременно да намали и да спре, с което да предотврати удара, но не го е сторил.

Предвид липсата на доказателства, които да оборват презумпцията за вина по чл. 45, ал. 2 ЗЗД, поведението му следва да се приеме за виновно.

От друга страна, от събраните доказателства – писмени и заключения на СМЕ и КСМАТЕ се установи, че в причинна връзка с ПТП Ю. Б. е получил физически увреждания – *Счупване на шийката на дясна бедрена кост и счупване костите на дясна подбедрица*. Извършено му е закрито наместване въпреки показаната оперативна интервенция, която не е проведена, тъй като близките на Ю. Б. не са събрали необходимата сума пари. Поставена е гипсова имобилизация за 60 дни. Вследствие фрактурите Ю. Б. се е залежал продължително, за което свидетелстват и получените пролежни рани. Вследствие залежаването той е получил хипостатична гнойна бронхопневмония, която е пряката причина за смъртта му на 19.04.2016 г. Настоящият състав намира, че доколкото се установява пряка причинна връзка между хипостатичната бронхопневмония и травмите на Ю. Б. при ПТП по линията травми – залежаване – бронхопневмония, то следва да се приеме, че смъртта му е в пряка причинна връзка с ПТП. Приема се в съдебната практика преки и непосредствени вреди от деянието са тези вреди, които се намират в причинна връзка с деянието. Изискването към причинната връзка между деянието и вредата е деянието да предшества във времето настъпването на вредата и да я обуславя под влиянието на вътрешни, решаващи и съществени връзки на необходимост. Деянието трябва да е това условие, което с вътрешна необходимост предизвиква настъпването на отрицателната последица в сферата на увреденото лице. То трябва да бъде condition sine qua non за вредата, т.е. условие, без което вредата не би настъпила. И обратно, ако вредата би настъпила в сферата на едно лице и ако деянието не беше осъществено, липсва причинна връзка между тях. Вредата освен това трябва да е закономерна последица от деянието. Възможно е деянието да не е единствената причина за резултата, тоест вредата, да е предпоставена от съвкупното въздействие на множество явления/събития, едно от които е соченото в процеса за вредоносно такова, но това не изключва отговорността за деликт, а само определя нейния обем. (така напр. Решение № 9/02.02.2018 г. по гр.д. № 1144/2017 г. на ВКС, III г.о.)

В случая се установява по делото, че счупванията на десен долен крайник на Ю.

Б. са причинени от удара при ПТП. Имобилизацията му поради тези счупвания е довела до залежаване, а залежаването от своя страна – до развитие на статичната бронхопневмония, причинила смъртта. Статичната бронхопневмония е закономерна последица от залежаването. Няма данни ищецът да е щял да почине ако не са били травмите от ПТП и настъпилите усложнения като тяхно следствие. Вярно е, че вероятно липсата на оперативна намеса също е допринесла за залежаването, статичната бронхопневмония и съответно за настъпване на смъртта. Вещото лице д-р Г. обаче е посочила, че хипостатичната бронхопневмония би могло да настъпи и при оперативна намеса, тъй като вследствие на фрактурите ищецът вероятно е щял да получи костно-мозъчна емболия вследствие счупванията, която да е причина за възпалителен процес в белия дроб. Следователно, липсата на оперативно лечение заради неосигуряване на средства вероятно е улеснило настъпването на бронхопневмонията, но не е единствената възможна причина за нея. А и да беше, тя не прекъсва причинната връзка между ПТП и смъртта.

Предвид изложеното е основателно оплакването на ищите за неправилност на първоинстанционното решение във връзка с приетата липса на причинна връзка между смъртта на Ю. Б. и ПТП.

Относно размера на дължимото се на ищеца обезщетение за неимуществени вреди, при приложение нормата на чл. 52 ЗЗД, съдът намира следното:

Причиняването на смърт при пътно - транспортно произшествие, което носи белезите на граждански деликт по смисъла на чл. 45 ЗЗД, поражда право на обезщетение в полза на определен кръг лица, които поради близката си родствена или житейска връзка с починалия търпят вследствие на загубата му неблагоприятни последици, дефинирани от закона като имуществени и неимуществени вреди. Кръгът от лица, които имат право на деликтно обезщетение по правилата на чл.45 ЗЗД в случаите на смърт, е изяснен изчерпателно с приетите от Пленума на ВС постановления № 4/1961 г., № 5/1969 г. и № 2/1984 г. В цитираните постановления е прието, че правото на обезщетение следва да се признае в полза на най-близките на пострадалия, които поради биологично предопределени родствени връзки или житейски създадени емоционални и духовни връзки действително търпят преки и непосредствени имуществени и/или неимуществени вреди от неговата загуба. Такова лице е безспорно дъщерята на починалата, каквато именно връзка съществува между ищеца и пострадалите от ПТП Е. В. и И. В..

Размерът на обезщетението за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост - чл.52 ЗЗД. Според приетото в Постановление №4/23.12.1968 г. на Пленума на ВС понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. Такива обстоятелства при причиняването на смърт от значение са и възрастта на увредения, общественото му положение, отношенията между пострадалия и близкия, който търси обезщетение за неимуществени вреди, обстоятелствата, при които е настъпил вредоносния резултат, както и други конкретни обективно съществуващи обстоятелства, специфични за всяко дело. Конкретните икономически условия в страната и нормативно определените нива на застрахователно покритие към момента на увреждането като една от възможните проявни форми на тези условия също следва да бъдат отчетени при определяне на дължимото обезщетение за неимуществени вреди в хипотезата на предявен пряк иск по чл. 226 КЗ (отм.), но те нямат самостоятелно и водещо значение за прилагането на принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД.

Указаните в постановлението общи критерии са възприети и доразвити в създадената по реда на чл.290 ГПК практика на ВКС (така например, решение по т.д. № 807/2011 г., II т.о., решение по т.д. № 916/2011 г., I т.о., решение по т.д. № 490/2012 г., решение по т.д. № 738/2017 г.) Приема се, че за справедливото възмездяване на настъпилите в резултат на произшествието вреди, е необходима задълбочена преценка на общите критерии и на специфичните за всеки отделен спор правнорелевантни факти, вкл. и общественото разбиране за справедливост на даден етап от развитие на самото общество, при отчитане на конкретните икономически условия в страната, а като ориентир за последните, следва да се съобразят и нивата на застрахователно покритие към момента на увреждането. Застрахователните лимити нямат самостоятелно значение и не са абсолютен критерий за икономическите условия в страната; те не са критерий за самото обезщетение за неимуществени вреди, но имат значение при произнасяне по отговорността на застрахователя при предявен пряк иск. В последния смисъл е формирана и практика на ВКС по реда на чл.290 ГПК (така решение по т.д. № 619/2011 г. на ВКС, II т.о., решение по т.д. № 916/2011 г. на ВКС, I т.о., решение по т.д. № 1948/2013 г., II т.о., решение по т.д. № 2974/2013 г., II т.о., решение по т.д. № 2143/2014 г., I т.о. , решение по т.д. № 2908/2015 г., I т.о. и др.)

В случая от свидетелските показания се установява, че ишците и техният баща са били в добри отношения, обичали са се и макар да са живеели в различни домове, два-три пъти в месеца са си гостували. От изявленията на две от ишците в ДП се установява, че две от тях са живеели в Германия и Полша от няколко години преди смъртта на баща им, но са поддържали връзка. Т.е., установяват се едни нормални, топли взаимоотношения, типични за българския бит и българското семейство в случаи, когато децата вече са се отделили от родителите си, но без да се установяват никакви изключителни обстоятелства, които да излизат извън обичайните рамки. От свидетелските показания се установяват и само обичайните прояви на скръб при смърт на родител – плач и чувство на празнота.

Настоящият състав намира, че предвид установеното от една страна и при съобразяване от друга, че ишците са били съответно на 28, 29, 31 и 33, а техният баща на 59 години, като дъщерите са имали вече свой живот и са контактували с баща си от време на време, без отношенията им да се характеризират с особена близост и изключителност на връзката; интензитета и времетраенето на търпените болки и страдания; икономическата обстановка и лимитите на застрахователните обезщетения през 2016 г. и принципа на справедливост, залегнал в разпоредбата на чл.52 ЗЗД, съдът счита, че търпените от ишците неимуществени вреди ще бъдат възмездени чрез парично обезщетение от по 90 000 лева на всяка от тях.

В същото време обаче настоящият състав намира, че е основателно възражението на застрахователя за съпричиняване от страна на бащата на ишците. Категорична и безпротиворечива е съдебната практика, че за да е налице съпричиняване по смисъла на чл.51, ал.2 ЗЗД, пострадалият трябва обективно да е допринесъл за вредоносния резултат, създавайки условия или улеснявайки с поведението си неговото настъпване, независимо дали е действал или бездействал виновно. Както е посочено в решение № 169/28.02.2012 г. по т. д. № 762/2010 г. на ВКС, II т. о., релевантен за съпричиняването и за прилагането на чл.51, ал.2 ЗЗД е само онзи конкретно установен принос на пострадалия, без който не би се стигнало (наред с неправомерното поведение на причинителя) до увреждането като неблагоприятен резултат. Дори поведението на пострадалия да е виновно и противоправно, то следва да е в причинна връзка с вредите, за да е налице съпричиняване (така решение № 45/15.04.2009г. по т.д. № 525/ 2008г. на ВКС, II т.о; решение № 206/ 12.03.2010г. по т.д.

№ 35/ 2009г. на ВКС, II т.о.; решение № 58/ 29.04.2011г. по т.д. № 623/ 2010 г. на ВКС, II т.о. и др.) Безпротиворечива е съдебната практика и по въпроса, че доказателствената тежест за наличието на съпричиняване е на направилния възражения ответник.

В случая се установява, че пострадалият Ю. Б. е тръгнал да пресича на място, което не е предназначено за пешеходци (пешеходна пътека е имало на около 25 м. преди мястото на ПТП и на 75 м. след него), а от друга страна е излязъл внезапно на пътното платно, като е навлязъл в него, когато автомобилът е бил на около 18 м. от него, при положение, че опасната зона за спиране е била 38 м. и вече не е можел да спре, въпреки че пешеходецът е могъл да забележи идващия автомобил от поне 80 м. и да го изчака да отmine. Това негово поведение е в нарушение на правилата на чл. 113, ал. 1 ЗДвП и чл. 114 ЗДвП и е очевидно в причинна връзка с ПТП.

Настоящият състав намира, че следва да приеме 40% съпричиняване от страна на пешеходеца, тъй като същият се явява по-уязвим участник в движението, поради което и изискванията на закона са по-стриктни и засилени по отношение на водачите на МПС (чл. 5, ал. 2, т. 1 ЗДвП). При така приетият процент на съпричиняване, дължимото се на ищците обезщетение следва да бъде намалено на 54 000 лева.

Законна лихва върху обезщетението се дължи от застрахователя от датата на сезирането му с претенция от увредените лица, което в случая е сторено съответно преди отказа на застрахователя на 17.11.2016 г. Няма данни по делото за датата на претенцията и дали същата е 17.08.2016 г., от когато е началната дата посочена от ищците, поради което следва да бъде присъдена законна лихва от 17.11.2016 г., а за периода 17.08.2016 г. до 16.11.2016 г. искането следва да бъде отхвърлено.

Предвид достигане на въззивния съд до извод различен от изводите на първоинстанционния съд, първоинстанционното решение следва да бъде отменено в частта, в която предявените искове са отхвърлени за сума от по 54 000 лева за всяка ищца, ведно със законната лихва от 17.11.2016 г. до окончателното изплащане.

По частната жалба:

С първоинстанционното решение на ЗАД „ОЗК Застраховане“ АД са присъдени 21 036.08 лева – адвокатско възнаграждение. В срока за обжалване е депозирана молба от ищците за изменение на решението в частта за разноските, чрез намаляване на присъденото адвокатско възнаграждение. С определение от 22.06.2020 г. СГС е оставил без уважение молбата, като е приел, че възражение за прекомерност не е правено своевременно.

В случая се установява, че още в молба от 07.09.2017 г., в т. 6 от изложението ищците са направили възражение за прекомерност на претендираното от ответника юрисконсултско и/или адвокатско възнаграждение.

Предявени са четири субективно съединени искове с цена от 120 000 лева всеки. Минималното адвокатско възнаграждение за всеки от тях е в размер на 3 930 лева, а с ДДС – 4 716 лева или общо 18 864 лева. Същото е с по-малко от 3000 лева по-ниско от платеното от ответника. В същото време обаче делото се отличава със сравнително висока сложност, по него са проведени седем съдебни заседания, събрани са няколко експертизи, изслушани са няколко свидетели, като в повечето съдебни заседания ответникът е защитаван от адвокат, който е изготвил и писмени бележки. Ето защо настоящият състав намира, че платеното адвокатско възнаграждение при съобразяване фактическата и правна сложност на делото не е прекомерно и не следва да бъде намалявано. Частната жалба е поради това неоснователна и следва да бъде оставена без

уважение.

По разноските: При този изход от спора право на разноски пред въззивната инстанция има всяка страна според уважената, съотв. – отхвърлената част от жалбата.

Ишците са освободени от държавна такса при условията на чл. 83, ал. 2 ГПК и не са направили такива. Те са били защитавани безплатно от адвокат (видно от представените пред първата инстанция договори за правна помощ и съдействие) и е направено искане на адв. К. да бъде определено възнаграждение при условията на чл. 38, ал. 2 ЗА. Минималното възнаграждение по отношение на всяка ищца е в размер на 4 716 лева с ДДС, а редуцирано съобразно уважената част от иска е в размер на 2122.20 лева. За четирите ищци дължимото се адвокатско възнаграждение е в размер на 8 488.80 лева, дължими от застрахователя.

Застрахователят е направил разноски за адвокат в размер на 36 813 лева с ДДС. Ишците са направили възражение за прекомерност, което настоящият състав намира за основателно. Въззивното производство е приключило в едно заседание без събиране на доказателства, поради което справедливо е минималното адвокатско възнаграждение, а същото е в размер на 18 864 лева с ДДС. От него, съобразно отхвърлената част от въззивната жалба ишците дължат да заплатят на застрахователя 10 375.20 лева.

Пред първата инстанция ишците не са правили разноски, но и там са защитавани безплатно от адвокат. На адв. К. се дължат 8 488.80 лева, съобразно уважената част от исковете.

На застрахователя ишците дължат да заплатят 11 569.84 лева – адвокатско възнаграждение, както и 275 лева – депозити, съобразно отхвърлената част от исковете, поради което първоинстанционното решение следва да бъде отменено в частта за разноските за сума над 11 844.84 лева до присъдените 21 536.08 лева.

Застрахователят дължи да заплати по сметка на СГС държавна такса в размер на 8 640 лева и 653.40 лева - разноски, а по сметка на САС – 4 320 лева, на основание чл. 78, ал. 6 ГПК.

Воден от изложеното, Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ частната жалба на Н. Ю. Б., А.Ю. Б., Ю.Ю. Б. и А. Ю. Б. против определение по чл. 248 ГПК по гр.д. № 16250/2016 г. на СГС, I-15 състав.

ОТМЕНЯ решение № 752/28.01.2020 г. по гр.д. № 16250/2016 г. на СГС, I-15 състав В ЧАСТТА, в която са отхвърлени предявените от Н. Ю. Б., А.Ю. Б., Ю.Ю. Б. и А. Ю. Б., искове за осъждане на основание чл. 432 КЗ на ЗАД „ОЗК Застраховане“ АД да заплати на всяка една от ишците сумата от по 54 000 лева – обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от смъртта на баща им Ю. С. Б., настъпила в резултат ПТП на 24.02.2016 г. поради виновно противоправно поведение на водача на л.а. „Ауди“ с рег. № *** Х. С., чиято гражданска отговорност е застрахована от ответника, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 17.11.2016 г. до окончателното изплащане на главницата и вместо него постановява:

ОСЪЖДА ЗАД „ОЗК Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, със седалище и адрес на управление гр. София, пл. „Света Неделя“ № 7, ет. 5 да заплати на основание чл.

432 КЗ на всяка от ищите Н. Ю. Б., ЕГН ***, А.Ю. Б., ЕГН *****, Ю.Ю. Б., ЕГН ***** и А. Ю. Б., ЕГН ***** по 54 000 (петдесет и четири хиляди) лева** - обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от смъртта на баща им Ю. С. Б., настъпила в резултат ПТП на 24.02.2016 г., причинено от виновно противоправно поведение на водача на л.а. „Ауди“ с рег. № *** Х. С., чиято гражданска отговорност е застрахована от ответника, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 17.11.2016 г. до окончателното изплащане на главницата.

ОТМЕНЯ решение № 752/28.01.2020 г. по гр.д. № 16250/2016 г. на СГС, I-15 състав В ЧАСТТА, в която **ищите Н. Ю. Б., ЕГН *****, А.Ю. Б., ЕГН *****, Ю.Ю. Б., ЕГН ***** и А. Ю. Б., ЕГН ******* са осъдени да заплатят на **ЗАД „ОЗК Застраховане“ АД, ЕИК 121265177 разноски пред СГС** над 11 844.84 лева до присъдените 21 536.08 лева.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 752/28.01.2020 г. по гр.д. № 16250/2016 г. на СГС, I-15 състав в останалата обжалвана част.

ОСЪЖДА ЗАД „ОЗК Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, със седалище и адрес на управление гр. София, пл. „Света Неделя“ № 7, ет. 5 да заплати на адв. П. К. от САК, гр. *, ул. „***“ 1, ап. 9 сумата 8 488.80 лева** – адвокатско възнаграждение пред САС **и сумата 8 488.80 лева** – адвокатско възнаграждение пред СГС, определено при условията на чл. 38, ал. 2 ЗА.

ОСЪЖДА ЗД „ОЗК Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, със седалище и адрес на управление гр. София, пл. „Света Неделя“ № 7, ет. 5 да заплати в бюджета на съдебната власт по сметка на Софийски градски съд сумата 8 640 лева – държавна такса **и сумата 653.40 лева** - разноски, а по сметка на Апелативен съд – София – сумата **4 320 лева** – държавна такса, на основание чл. 78, ал. 6 ГПК

ОСЪЖДА Н. Ю. Б., ЕГН ***, А.Ю. Б., ЕГН *****, Ю.Ю. Б., ЕГН ***** и А. Ю. Б., ЕГН ******* да заплатят на **ЗАД „ОЗК Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, със седалище и адрес на управление гр. София, пл. „Света Неделя“ № 7, ет. 5 сумата 10 375.20 лева** – разноски пред САС.

Решението може да се обжалва пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните, при наличие на предпоставките по чл. 280, ал. 1 и ал. 2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____